

EAA 2004–2008 metų strategija

Bendra informacija

Europos aplinkos agentūra oficialiai buvo įsteigta 1990 m. EEB Reglamentu 1210/90 (iš dalies pakeistu EB Reglamentu 933/1999 ir EB Reglamentu 1641/2003). Sprendimas įkurti Agentūrą Kopenhagoje buvo priimtas 1993 metais, o Agentūra pradėjo savo veiklą 1994 m.

Europos aplinkos agentūra — svarbiausia Europos visuomeninė organizacija, teikianti savalaikę, kryptingą, aktualią ir patikimą informaciją politikams ir visuomenei, remianti subalansuotą plėtrą ir siekianti prisidėti prie ženklaus ir pažangaus Europos aplinkos būklės gerinimo.

Vykdydama savo veiklą Agentūra koordinuoja 'Eionet' tinklą ir informacinę sistemą, kurioje kaupiami ir analizuojami visi duomenys apie aplinką, gauti iš Europos Komisijos tarnybų, EAA valstybių narių, tarptautinių organizacijų, konvencijų ir susitarimų. EAA taip pat teikia konsultacijas vykdomos politikos klausimais ir plačiai skelbia šią ir kitą informaciją.

Ši 2004–2008 m. EAA strategija yra Agentūros trečioji daugiametė darbo programa, numatyta įsteigimo reglamente. Programą priėmė EAA Valdančioji taryba 2003 m. lapkričio 25 d. susirinkime.

EEA šalys

- Valstybės narės
- Bendradarbiaujančios šalys

EAA 2004–2008 metų strategija

Viršelis: EAA
Dizainas: Brandpunkt a/s

Išstatymo numatytas pranešimas

Šio leidinio turinys nebūtinai atspindi oficialią Europos Komisijos ar kitų Europos Bendrijų institucijų nuomonę. Nei Europos aplinkos agentūra, nei joks Agentūros vardu veikiantis asmuo ar kompanija neatsako už šioje ataskaitoje esančios informacijos galimą panaudojimą.

Autorius pasilieka visas teises

Nė viena šio leidinio dalis jokia forma ir jokiomis, nei elektroninėmis, nei mechaninėmis priemonėmis, įskaitant ir fotokopijavimą, įrašymą ar naudojimąsi bet kokia saugomos informacijos paieškos sistema, negali būti kopijuojama negavus raštiško autorių teisių savininko sutikimo.

Daug informacijos apie Europos Sąjungą galima rasti internete. Prie jos galima prieiti per Europa serverį (<http://europa.eu.int>).

Kataloginius duomenis galima rasti šio leidinio gale.

Liuksemburgas: Europos Bendrijų oficialių leidinių biuras, 2004

ISBN 92-9167-656-X

© EAA, Kopenhaga, 2004

Europos aplinkos agentūra
Kongens Nytorv 6
DK-1050 Copenhagen K
Danija
Tel: (45) 33 36 71 00
Faksas: (45) 33 36 71 99
El. paštas: eea@eea.eu.int
<http://www.eea.eu.int>

Valdančiosios tarybos pirmininko ižanginis žodis

Šios naujosios EAA penkerių metų strategijos įgyvendinimo pradžia sutampa su mano perimamu pirmininkavimu Agentūros valdančiajai tarybai. Man didelė garbė būti išrinktam į šį svarbų postą, esu pasiruošęs glaudžiai bendradarbiauti su Valdančiosios tarybos nariais ir direktore Jacqueline McGlade įgyvendinant EAA strategiją artimiausiais metais.

Valdančiosios tarybos vadu aš noriu padėkoti postą paliekančiam pirmininkui Kees Zoeteman už jo pasiaukojamą ir kompetetingą vadovavimą Agentūrai per pastaruosius ketverius metus. Mes linkime jam visokeriopos sėkmės jo būsimojoje darbuose.

Kalbėdamas apie ateinančius penkerius metus norėčiau išskirti du svarbiausius tolimesnės EAA veiklos strateginius aspektus.

Pirma, plėtra. Šioje srityje EAA ir toliau žengia Europos integracijos priešakyje. Europos Sąjungos plėtros, kai valstybių narių skaičius padidės iki 25, dar tik laukiama 2004 m. gegužės 1 d., tuo tarpu EAA jau priklauso 31 valstybė narė, tarp jų – ir Rumunija, Bulgarija bei Turkija. Taip pat mes glaudžiai bendradarbiaujame su Vakarų Balkanų valstybėmis. Tokiu būdu EAA ne tik gerina aplinkos informacijos kokybę ir plečia jos apimtį, bet taip pat šiek tiek prisideda prie padėties šiose šalyse stabilizavimo ir vystymo užtikrinant taiką ir klestėjimą visoje Europoje.

Antra, vis didesnis dėmesys bus skiriamas politikos kryptių veiksmingumo vertinimams. Aplinkos politika jau nebėra lengvas pasivaikščiojimas. Siekdami įtikinti politikus ir eilinius piliečius aplinkos politikos būtinumu ir nauda visai visuomenei, mes turime parodyti konkrečius šios politikos rezultatus ir jų veiksmingumą. Labai džiaugiuosi, kad Europos Komisija taip pat pripažįsta konkretų EAA vaidmenį šioje srityje. Mes glaudžiai bendradarbiausime su Komisija, kad galėtume pasiekti faktinių rezultatų.

Lars-Erik Liljelund

Mokslinio komiteto pirmininko ižanginis žodis

Mokslinis komitetas sveikina ir remia EAA strategiją, kurioje pateikiami svarbiausi ateinančių penkerių metų veiklos prioritetai. Turėdama šį tvirtą atspirties tašką, Agentūra galės daug plačiau teikti nepriklausomą ir kokybišką informaciją, tuo pasitarnaudama ir aplinkai, ir visos Europos piliečiams.

Komitetas tikisi savo veikla prisidėti prie šių procesų. EAA neturėtų pati užsiimti tiriamąja veikla, bet savo teikiama informacija turėtų tęsti ir sisteminti naujausius mokslo pasiekimus. Visi komiteto nariai pasižymi aukštais mokslo pasiekimais ir atstovauja visoms profesinės veiklos sritims, kurios susijusios su Agentūros veikla. Todėl mūsų tikslas — užtikrinti glaudžius ryšius tarp akademinės visuomenės ir EAA ir savo indėliu ženkliai paremti Agentūros veiklą.

Šis darbas, suartinantis mokslinių tyrimų sritį ir politikos sluoksnį, labiausiai reikalingas toliau kuriant rodiklius. Kompleksinių mokslinių sąvokų, teorijų ir hipotezių pateikimas lengvai suprantamais ir visuotinai priimtinais rodikliais — svarbiausia Agentūros veiklos sritis. Vienas iš pagrindinių uždavinių — parengti rodiklius, iliustruojančius aplinkos, socialinių ir ekonominių veiksnių ryšį siekiant subalansuotos plėtros. Taip pat reikalingi suvestiniai rodikliai, kurie apibendrintų kelių veiklos sričių didžiulį informacijos kiekį. Siekiama, kad šis tikslas būtų įgyvendintas įvertinant ir kitus kompleksinius ir dažnai prieštarigus aspektus, kurie slypi už šių suvestinių skaičių.

Baigdamas norėčiau pabrėžti esminę duomenų ir vertinimų kokybės užtikrinimo bei neaiškumų įvardinimo svarbą. Čia lemiamą reikšmę turi skaidrumas, kad klientai ir visuomenė galėtų tinkamai pasinaudoti Agentūros teikiama informacija. Mokslinis komitetas jau nagrinėja šiuos klausimus ir šioje srityje siekia svariai prisidėti prie Agentūros veiklos.

Bedrich Moldan

Vykdančiojo direktoriaus apžvalginis žodis

Žmonių gyvenimo kokybė ženkliai dalimi priklauso nuo jų gyvenamosios aplinkos, taip pat ir nuo jų socialinės ir ekonominės padėties. EAA daug prisideda prie Europos ateities užtikrinimo, teikdama savalaikę, kryptingą, aktualią ir patikimą informaciją apie aplinkos būklę politikams ir visuomenei.

Agentūros veiklos kontekstas sparčiai kinta. Iš pat pradžių buvo numatyta, kad ši organizacija tik teiks informaciją ir duomenis apie aplinką, tačiau šiandien Europos Parlamentas, Europos Komisija ir valstybės narės kreipiasi į Agentūrą, prašydami teikti informaciją ir patarimus ne tik dėl aplinkos būklės ir techninių aplinkos apsaugos klausimų ar subalansuoto gamtinių išteklių naudojimo, bet ir dėl svarbiausių aplinkos apsaugos ir sektorių lygiu vykdomų veiklos kryptių efektyvumo ir jų įgyvendinimo. Tad per ateinančius penkerius metus Agentūra plės savo veiklą ir teiks paramą `vairiems politiniams procesams, perteikdama žinias apie Europos aplinką, taip pat informuodama apie veiksmus, kurių imtasi siekiant užtikrinti jos apsaugą.

Vienas iš svarbiausių klausimų valstybėms narėms — poreikis užtikrinti paprastesnį duomenų pateikimą. Per ateinančius penkerius metus bendradarbiaudama su pagrindiniais tarptautiniais partneriais — Europos Komisija (ypač Statistikos tarnyba 'Eurostat' ir Jungtiniu tyrimų centru), EBPO ir įvairiomis tarptautinėmis konvencijomis — Agentūra sieks surasti būdus, kad duomenis pakaktų pateikti vieną kartą, o naudoti juos būtų galima daugeliui reikmių. Siekdama šio tikslo, Agentūra plės ir toliau stiprins savo naudojamos informacijos kokybės užtikrinimo mechanizmą — bus įdiegta Agentūros mastu veikianti kokybės kontrolės ir valdymo sistema. Šia sistema galės naudotis EAA tinklui priklausančios vyriausybės organizacijos, agentūros, piliečių grupės, pramonės šakų objektai ir specialistai, galėsiantys gauti duomenis iš pirminio šaltinio ir naudoti juos galutinėms reikmėms. Šią veiklą sustiprins ir išplėsta pajėgumų didinimo naujose valstybės narėse programa.

EAA intensyviai dirba, kad būtų įgyvendinti tikslai ir uždaviniai, išdėstyti Europos Komisijos teisės aktuose ir veiklos programose, skirtose plėtrai, stabilumui ir saugumui, subalansuotai plėtrai ir kompleksinei ekonomikai. Vadovaudamasi integruotu požiūriu vertinant aplinkos būklės gerėjimą ar blogėjimą, EAA galės pateikti universalią poveikio įvairiems sektoriams ir veiklos sritims apžvalgą. Per ateinančius penkerius metus Agentūra būtent ir sieks stiprinti šiuos pajėgumus, pateikdama integruotus didžiausių sektorių ir aplinkos sąveikos vertinimus bei įvairiausių perspektyvinius planus ir scenarijus, kurie padės prognozuoti potencialias grėsmes ir galimybes kuriant perspektyvų, saugų ir stabilų subalansuotos plėtros modelį.

Jacqueline McGlade

Turinys

Ižanginis Valdančiosios tarybos pirmininko žodis	iii
Ižanginis mokslinio komiteto primininko žodis.....	iv
Vykdančiojo direktoriaus apžvalginis žodis	v
EAA veiklos formavimas	1
EAA sąranga ir tinklai.....	2
Integruotas požiūris.....	3
Europos aplinka: Šeštoji aplinkos veiksmų programa.....	4
Informacinės sistemos ir tinklai	5
Kova su klimato kaita.....	7
Kova su biologinės įvairovės nykimu ir erdvinių pokyčių suvokimas	8
Žmogaus sveikatos ir gyvenimo kokybės apsauga.....	9
Gamtinių išteklių ir atliekų subalansuotas naudojimas ir tvarkymas	12
EAA pasaulyje.....	13
Parama subalansuotai plėtrai ir aplinkos politikai.....	14
Mūsų lėšų tvarkymas.....	17

EAA veiklos formavimas

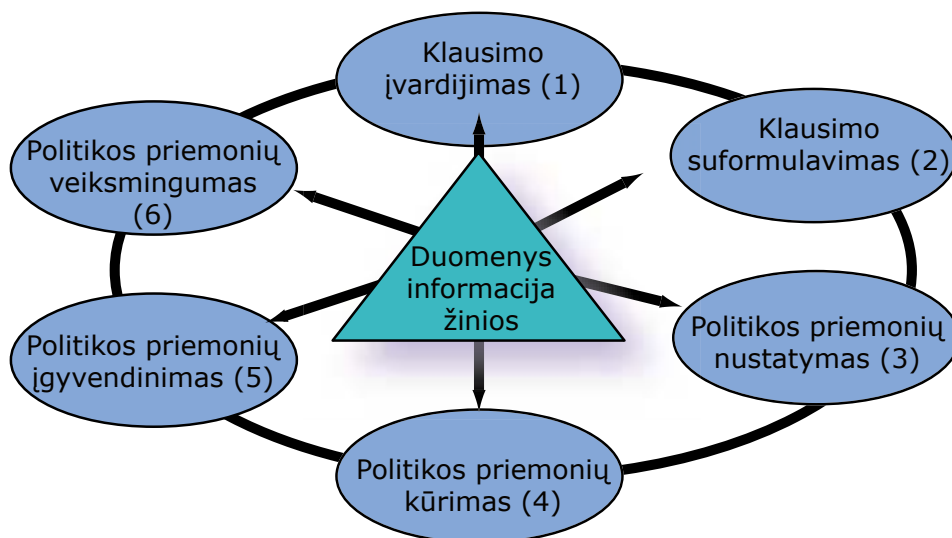
EAA sąranga ir tinklai

Agentūra baigs persitvarkyti iki 2004 m. sausio mėn., kaip tik laiku, kad galėtų pradėti veiklą pagal EAA 2004–2008 m. strategiją. Siekiama, kad naujoji struktūra geriau užtikrintų pagrindinių Agentūros klientų besikeičiančius poreikius ir sudarytų skaidresnes galimybes pasinaudoti duomenimis, informacija ir atskirų ekspertų pagalba. Buvo įsteigtos grupės siekiant sutelkti asmenis, užsiimančius integruota veikla tokiose srityse kaip sektorių analizė, politikos analizė, naujų informacinių sistemų, įskaitant ir erdvinę informaciją kūrimas, svarbiausių sričių, kaip antai vanduo ir biologinė įvairovė, cheminės medžiagos, atliekos, oro kokybė, klimato kaita ir aplinka bei sveikata, veiklos scenarijų ir vertinimų rengimas.

Siekiant užtikrinti efektyvesnį bendradarbiavimą su Europos Parlamentu, Komisija, kitomis Bendrijos institucijomis, valstybėmis narėmis ir partneriais visame pasaulyje, buvo sukurta bendrų reikalų programa. Ši nauja programa skirta naujų produktų, tokių kaip trumpų informacinių pranešimų, naujausių žinių ir jungtinių informacijos priemonių paslaugų, taip pat ir komunikacinių strategijų rengimui.

EAA – informacinių tinklų pagrindu veikianti organizacija. Jos veikla didžia dalimi remiasi 'Eionet' tinklu, kurio pagalba teikiamos konsultacijos ir informacija, reikalinga rodikliams kurti, perduodami duomenų srautai bei greičiau gaunama informacija. Informaciją apie politikos įgyvendinimo eigą šiuo metu tvarko naujas Europos aplinkos apsaugos agentūrų tinklas. Per ateinančius penkerius metus Agentūra ir toliau didins savo tinklų galimybes ir stengsis juos plėsti aktyviai dalyvaujant jo naudotojams. Taip bus siekiama palengvinti scenarijų rengimą, politikos vertinimą ir duomenų kokybės užtikrinimą.

Pagrindiniai strateginių klausimų įgyvendinimo etapai, naudojantis duomenimis, informacija ir žiniomis

Integruotas požiūris

Aplinkos ir sektorių temos

EAA strategija yra suderinta su Šeštąja aplinkos veiksmų programa. Agentūra dirba keturiuose svarbiausiose teminėse srityse: kova su klimato kaita, kova su biologinės įvairovės nykimu/erdvinių pokyčių suvokimas, žmonių sveikatos ir gyvenimo kokybės apsauga, gamtinių išteklių bei atliekų naudojimas ir tvarkymas. Kiekvieną iš šių sričių įtakoja daugybė visuomeninių ir atskirų sektorių procesų. Per ateinančius penkerius metus EAA parengs seriją vertinimų, kaip šių klausimų ir įvairių sektorių sąveika veikia aplinką. Informuojant apie sektorių daromą poveikį aplinkai ir ekosistemoms bus remiamasi tam tikrų pagrindinių rodiklių komplektu.

	Oras	Biologinė įvairovė	Gėlas vanduo	Jūrų vanduo	Žemė & dirva
Aplinkos temos					
Kova su klimato kaita	■	■	■	■	■
Kova su biologinės įvairovės nykimu/erdvinių pokyčių suvokimas	□	■	■	■	■
Žmonių sveikatos ir gyvenimo kokybės apsauga	■	■	■	■	■
Subalansuotas gamtinių išteklių bei atliekų naudojimas ir tvarkymas	□	□	■	■	■
Sektorių temos					
Žemės ūkis	■	■	■	■	■
Cheminės medžiagos	■	■	■	■	■
Energetika	■	□	■	■	■
Transportas	■	■	□	□	■
Žemėnaudos tobulinimas ir planavimas	□	■	■	□	■
Tarptautiniai klausimai	■	■	■	■	■

■ Svarbiausios EAA veiklos sritys □ Šalutinės EAA veiklos sritys

Europos aplinka

Informacinės sistemos ir tinklai

EAA/‘Eionet’ informacinė sistema buvo sukurta siekiant padėti vykdyti visą EAA ir ‘Eionet’ veiklą, susijusią su duomenų ir informacijos srautais, kuriuos EAA gauna iš šalių ir kitų šaltinių, bei kuriuos, pateikdama vertinimus ir žinias, vėl nusiunčia šalims, Bendrijos institucijoms ir kitiems klientams. Sistemą sudaro tinklai priklausantys žmonės ir organizacijos, jų komunikacinė veikla, taip pat pagalbinė infrastruktūra ir elektroninės priemonės.

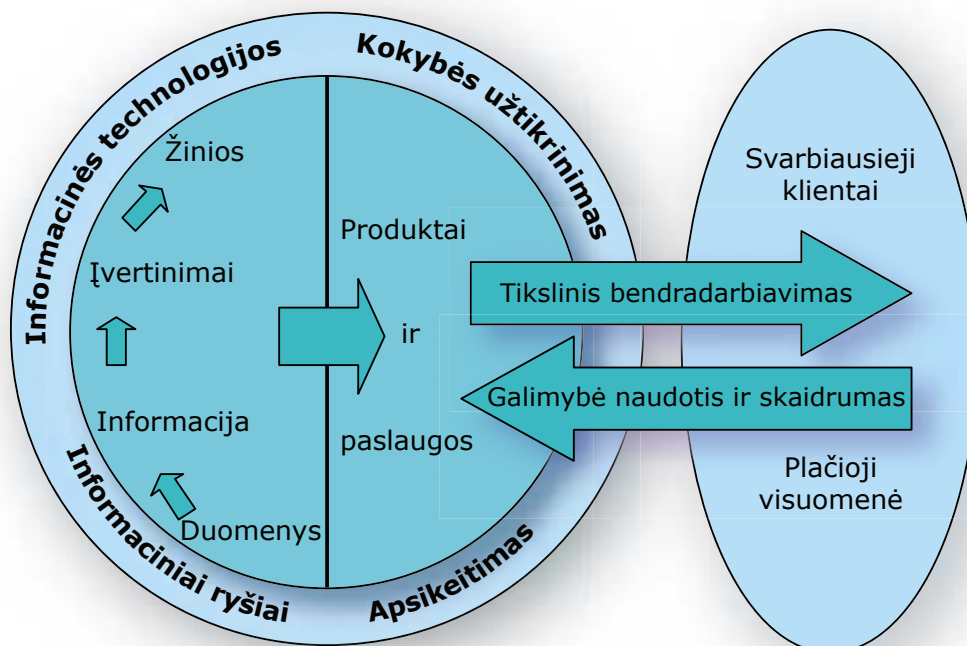
Per kitus penkerius metus Agentūros prioritetai bus sistemos tobulinimas, kad būtų galima efektyviau kurti EAA produktus ir paslaugas, bei tinklo ir vartotojams reikalingų jo pajėgumų plėtra. Bus įdiegtos ir griežtinamos kokybės užtikrinimo procedūros, kad vartotojams būtų galima pateikti standartizuotus, vienytiškus ir aiškesnius duomenis. Be to, EAA prisidės prie Komisijos rengiamos informacijos perdavimo apžvalgos ir prijungs savo informacinę sistemą prie bendros Europos integruotos erdvinės informacijos sistemos,

vykdant ‘Inspire’ (Europos erdvinės informacijos infrastruktūros) ir GMES (Pasaulinės aplinkos ir saugumo kontrolės) iniciatyvas.

a) Pagrindinių rodiklių kompleksas

Svarbiausias rodiklių naudojimo tikslas — aiškiai ir paprastai perduoti informaciją. Rodikliai apima aktualias vykdomos politikos sritis, jiems kurti naudojami plačiai prieinami duomenys. Iš esmės rodikliais pateikiama skaičiais išreikšta informacija, gauta susistemintus daugybę įvairių duomenų rinkinių. Rodikliai padeda atskleisti kompleksinių reiškinių pagrindines tendencijas.

Per pastaruosius penkerius metus Agentūra, bendradarbiaudama su savo nariais, kūrė pagrindinių rodiklių ir indeksų kompleksą, kuriuo būtų galima perteikti aplinkos būklę analizuojant ekonominę veiklą, socialinę raidą ir įgyvendinamą politiką. Pirmaisiais strategijos įgyvendinimo metais Agentūra sujungs pagrindinių rodiklių kompleksą su iš šalių gaunamais tam tikrų duomenų srautais. Tuomet šią informaciją EAA ir ‘Eionet’ panaudos įvertinti Europos lygiu padarytai pažangai įgyvendinant politikos tikslus ir uždavinius, bei palyginti šalių veiklos aplinkos srityje rezultatus palyginamųjų duomenų ir suderintų metodikų pagalba.

b) Sistemos tobulinimas

Tinklo pajėgumai bus plečiami atsižvelgiant į naujus produktus ir paslaugas, kurie bus sukurti per penkerių metų laikotarpį, pavyzdžiui, subalansuotos plėtros srityje.

Agentūra įvertins šalių duomenų teikimo ir jų kokybės užtikrinimo rezultatus, paskelbdama 'Eionet' prioritetinių duomenų srautų ataskaitą.

Pasinaudodama ypač GMES (Pasaulinės aplinkos ir saugumo kontrolės) iniciatyvos galimybėmis, Agentūra stiprins ryšius su išorės organizacijomis, su kuriomis keičiamasi duomenų srautais (taip pat erdviniais duomenimis) ir rodikliais, ypač EBPO, 'Eurostat' ir Jungtinių tyrimų centru.

'Reportnet' sistemos tinkle bus toliau kuriamos elektroninės priemonės, infrastruktūra bei veiklos procesų apžvalga pasinaudojant Komisijos ir EAA lėšomis, siekiant, kad informacijos srautai taptų veiksmingesni, skaidresni ir tinkami įvairiausiai panaudojimui.

EAA saugomi duomenys išplės pagrindinių rodiklių komplektą ir sudarys sąlygas vykdyti kompleksines sektorių analizes. Bus diegiamos interaktyviosios priemonės, kurių pagalba vartotojai galės analizuoti aplinkos duomenis, rengti sau reikalingus rodikliais pagrįstus vertinimus ir pasinaudoti geriausia praktika.

c) Visuomeninės komunikacinės paslaugos

EAA tobulins savo komunikacines sistemas, kad su savo pagrindiniais klientais ir plačiąja visuomene galėtų susisiekti patogiausiais komunikaciniais kanalais.

Per ateinančius penkerius metus bus sukurtas universalus geografinis interneto portalas, kuriame bus pateikiama regioninė ir pasirinkta vietinė informacija. Siekiama, kad visuomenės nariai galėtų rasti informaciją apie savo gyvenamąją aplinką. Įvedę pašto kodą arba pasinaudoję interaktyviais žemėlapiais ir priemonėmis, gyventojai galės gauti informaciją apie aplinkos — oro, žemės ir vandens — sąlygas, taip pat informaciją apie esamas aplinkos apsaugos priemones ir taisykles. Portalas bus sukurtas bendromis Agentūros ir kitų Jungtinių Tautų, tarptautinių, nacionalinių ir Bendrijos iniciatyvų pastangomis.

Šioje sistemoje bus pateikiami įvairiausi istoriniai ir tikralaikiai duomenys apie aplinkos būklę. Pavyzdžiui, 2004 metais Europos aplinkos agentūroje pradės veikti Europos išmetamų teršalų registras. Jame bus pateikiama informacija apie atskirus kontroliuojamus pramonės objektus ir jų buvimo vietą. Per penkerių metų laikotarpį Agentūra geografiškai išplės daugelį teminių sričių ir iki 2008 metų bus įdiegusi sistemą, kuri apims visą EAA valstybių narių teritoriją.

Bus sukurtos jaunesnei auditorijai skirtos tinklo bei keliomis informacinėmis priemonėmis teikiamos paslaugos.

Kova su klimato kaita

Klimato kaitos prevencija ar sulėtinimas yra vienas iš svarbiausių ES politikos tikslų. Įvairios politikos priemonės — energijos taupymas, atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo skatinimas, ekologiškų transporto priemonių kūrimas, prekyba emisijomis ir lankstūs Kijoto mechanizmai suvaidins svarbų vaidmenį siekiant sėkmingai įgyvendinti valstybių narių išskeltus uždavinius.

EAA yra įsipareigojusi rengti vertinimus ir analitinius darbus prisidedant prie Kijoto protokolo įgyvendinimo bei teikti konsultacijas ir informacinius pranešimus Komisijai, Parlamentui ir ES pirmininkaujančioms valstybėms siekiant aktyviau vystyti naujas klimato politikos sritis, skirtas sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą transporto, energetikos, pramonės ir žemės ūkio sektoriuose, ir vykdyti strateginę veiklą prisitaikant prie klimato kaitos padarinių.

Ateinančių penkerių metų Agentūros prioritetai:

a) Pažangos vykdant Kijoto protokolo uždavinius ir 'įsipareigojimų pasidalinimo' uždavinius įvertinimas

Parama įgyvendinant JT Bendrosios klimato kaitos konvencijos Kijoto protokolą ir ES bei valstybių narių 'įsipareigojimų pasidalinimo' uždavinius (2008–2012 metams), iki 2005 metų pasiekiant akivaizdžią pažangą. Taip pat remiami ES išskelti uždaviniai iki 2010 metų per metus sumažinti ES energijos suvartojimo intensyvumą 1 % įprastinio energijos suvartojimo, o iki 2010 metų Europos Sąjungoje padidinti atsinaujinančios energijos suvartojimą iki 12 % bendro suvartojamo energijos kiekio. Numatoma atlikti šiuos konkrečius darbus:

- įvertinti Kijoto protokole išskeltų uždavinių įgyvendinimo pažangą ir nacionalinės bei ES politikos veiksmingumą;
- vykdyti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėseną, apskaitą ir apžvalgą;
- atlikti Europos ir kitų pasaulio regionų palyginamąją analizę.

b) Klimato kaitos padariniai, prisitaikymas ir scenarijai

Remti ES nuostatą sudaryti tarptautinį susitarimą dėl griežtesnių teršalų sumažinimo normų pasibaigus pirmajam Kijoto protokole numatytam įsipareigojimų laikotarpiui (2008–2012). Vadovaujamosi ES ilgalaikiu tikslu, kad pasaulinė temperatūra būtų ne daugiau negu 2 °C aukštesnė už temperatūros lygį iki pramoninio perversmo laikų. Tam reikės, kad ilgalaikis šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas pasaulyje sumažėtų 70 % nuo 1990 metų lygio. Šis darbas taip pat prisidės prie integruotos sektorių politikos analizės ir ES subalansuotos plėtros strategijos siekiant padidinti tvarios energijos vartojimą atsinaujinančios ir dėl efektyvaus naudojimo sutaupytos energijos dėka. Numatoma atlikti šiuos konkrečius darbus:

- parengti sektorių raidos ir klimato kaitos padarinių scenarijus, įskaitant ir 25 ES valstybių narių indėlių;
- parengti klimato kaitos padarinių ir prisitaikymo prie jų įvertinimą, įskaitant regioninio lygmens sezoninių ypatumų vertinimą (pvz.: temperatūrą, kritulius ir uraganinius reiškinius);
- atlikti integruotą sektorių politikos analizę, įvertinant ir aplinkos technologijų vaidmenį;
- nustatyti pažeidžiamas sritis ir įvertinti jų prisitaikymą prie klimato pokyčių.

Kova su biologinės įvairovės nykimu ir erdvių pokyčių suvokimas

Europoje keliamas uždavinys sustabdyti biologinės įvairovės nykimą ir apsaugoti specialias konservacinės paskirties teritorijas ir arealus. EAA parems šio tikslo įgyvendinimą, pateikdama pažangos įgyvendinant tikslus įvertinimą, teikdama informaciją apie biologinės įvairovės pokyčius skirtinguose erdviuose lygmenyse, analizuodama ryšį su kitais socialiniais- ekonominiais procesais ir jų keliamus pavojus bei vertindama politikos efektyvumą per kitų veiklos sričių procesus.

Ateinančių penkerių metų Agentūros prioritetai:

a) Biologinė įvairovė

Remti siekį iki 2010 metų sustabdyti biologinės įvairovės nykimą nustatant biologinės įvairovės raidos tendencijas fizinio planavimo, žemės ūkio veiklos, miškininkystės, žuvininkystės, aplinkos taršos, dirvos užterštumo ir kaimo vietovių aplinkos tvarkymo atžvilgiu. Per ateinančius penkerius metus numatoma atlikti šiuos konkrečius darbus:

- įvertinti pažangą įgyvendinant 2010 metams iškeltą tikslą;
- rengti biologinės įvairovės srityje vykdomos strateginės veiklos, ypač 'Natura 2000' įgyvendinimo rezultatų rodiklius, nustatyti ryšį su sektorių politika;
- įvertinti miškų būklę;
- padėti valstybėms narėms ir Komisijai vykdyti 'Natura 2000' ir biologinės įvairovės veiksmų planus;
- sukaupti esamą patirtį ir žinias savo tinklų pagalba, siekiant sukurti bendrus arealų ir rūšių, bei jiems daromos žalos stebėsenos metodus;
- palaikyti informacines duomenų bazes, portalus, veiklos gaires ir tinklus;
- kurti išankstinio įspėjimo apie svetimias invazines rūšis tinklą;
- integruoti sektorių politiką ir vykdyti ekonomines analizes.

b) Kraštovaizdis ir erdvių pokyčių įvertinimas

Remti Europos ir pasaulinių vystymo iniciatyvų erdvinis reikalavimus, įskaitant ir svarbiausias jūrų sistemų ir dirvų temines strategijas, ypatingą dėmesį skiriant žemėnaudos pokyčiams ekologiškai pažeidžiamose teritorijose ir dirvų apsaugai. Numatoma atlikti šiuos konkrečius darbus:

- sukurti integruotą informacinę sistemą, kurioje būtų ir erdviniai duomenys apie gamtines, kultūrinės ir užstatytas vietas, kuri padėtų vykdyti temines ir sektorių politikos iniciatyvas;
- įvertinti Europos regionų subalansuotą plėtrą keičiantis biologinei įvairovei ir kraštovaizdžiui;
- įvertinti su klimato kaita susijusius pokyčius — žemių virtimą dykumomis, eroziją, užakimą, intensyvesnę ir plečiamą žemės ūkio veiklą bei užterštumą;
- įvertinti pakrančių ir jūrų ekosistemų būklę.

Žmonių sveikatos ir gyvenimo kokybės apsauga

Praeitam amžiui būdinga didžiulė tarša daugelyje Europos vietų buvo iš esmės panaikinta — dvokiančios upės, smogas, netvarkomi sąvartynai ir užteršta žemė. Tačiau atsiranda kiti — vienodai grėsmingi iššūkiai, kurie išoriškai galbūt mažiau pastebimi: pasaulinis atšilimas, endokrininę sistemą ardančios cheminės medžiagos, smulkiosios dalelės ore.

Naujos problemos reikalauja naujų sprendimo būdų — kompleksinio mastymo atsižvelgiant į visus konkrečios problemos aspektus. Visuomenė turi orientuoti vartotojų elgesį ir verslo bei gyvenimo būdo naujoves, siekdama, jog bendruomenės pradėtų planuoti pokyčius, gamybą ir vartojimą taip, kad būtų apsaugota ir tausojama aplinka, ir tuo pačiu visiems, ypač pažeidžiamoms grupėms, garantuojama gerovė ir geresnė gyvenimo kokybė.

Aplinkos klausimai glaudžiai susiję su ekonominėmis ir socialinėmis problemomis. Visuomenė negalės sėkmingai spręsti tokių svarbių klausimų kaip klimato kaita, transportas, energetika ir sveikata, vien surasdama aplinkos apsaugą stiprinančius sprendimus. Tam reikės įgyvendinti politiką atsižvelgiant ir į socialinius ir ekonominius aspektus.

Agentūrai teks ieškoti naujų darbo ir mastymo kelių tais klausimais, kurie leis mums prisidėti prie sprendimų priėmimo. Per ateinančius penkerius metus mes išbandysime daugelį veiklos metodų, vykdydami erdvines analizes, kurdami įvairių ateities scenarijų, ekonomikos priemonių ir savanoriškų susitarimų bandomuosius modelius. Mes toliau tobulinsime šviečiamojo pobūdžio programas ir tirsime visuomenės požiūrį, kad būtų galima panaudoti žinias apie aplinką vietinės bendruomenės planavimo reikmėms.

Ateinančių penkerių metų Agentūros prioritetai:

a) Aplinka ir žmonių sveikata

Padėti gerinti žmonių sveikatą ir gyvenimo kokybę, kiek tai susiję su aplinka, tuo prisidedant prie ES aplinkos ir sveikatos veikslių planų įgyvendinimo. Numatoma atlikti šiuos konkrečius darbus:

- parengti metodinę sistemą, kurioje bus analizuojami aplinkos ir sveikatos klausimai;
- konsultuojantis su EAA valstybėmis narėmis ir Pasaulio sveikatos organizacija, sukurti aplinkos ir sveikatos rodiklių kompleksą, padėsiantį išskirti svarbiausius grėsmę aplinkai keliančius veiksnius, tokius kaip oro kokybė ir patalpų tarša bei jų poveikį žmonių sveikatai;
- sukurti 'Eionet' aplinkos ir sveikatos klausimų tinklą;
- iš naujo peržiūrėti aplinkos ir sveikatos klausimų įvertinimus;
- vystyti partnerystės veiklą su Europos maisto saugos institucija.

b) Cheminės medžiagos

Remti veiklos kryptis, mažinančias cheminių medžiagų naudojimo keliamą riziką. Bus dirbama šiose konkrečiose srityse:

- kuriamas cheminių medžiagų, įskaitant ir pesticidus, koncentracijų poveikio ir padarinių įvairioms gamtinėms ir miesto sistemoms stebėjimo tinklas ir informacijos sistema;
- stiprinama partnerystės veikla su naująja Europos cheminių medžiagų agentūra.

c) Vandens kokybė ir pamatinė vandens direktyva

Remti siekį užtikrinti tokią požeminio ir paviršinio vandens kokybę ir kiekį, kuris nekeltų didesnio poveikio ir rizikos žmonių sveikatai ir aplinkai. Iš esmės tai bus daroma prisidedant prie vandens pamatinės direktyvos įgyvendinimo – vertinant, kokia pažanga padaryta siekiant iki 2015 metų užtikrinti gerą vandens telkinių būklę, taip pat atliekant išskylančių klausimų vertinimą. Numatoma atlikti šiuos konkrečius darbus:

- atlikti Europos vandens telkinių būklės vertinimą;
- toliau kurti 'Eurowaternet' – Europos vandens stebėjimo tinklą pagal vandens pamatinės direktyvos bei direktyvų dėl nitratų, miesto nuotekų, geriamojo vandens ir maudyklų vandens reikalavimus, kuris palengvintų direktyvose numatytą informacijos teikimą;
- sukurti integruotą informacinę sistemą, apimančią ir susietus erdvinis duomenis apie gėlą vandenį ir pakrančių bei jūrų sritis, bei informaciją apie upių baseinus.

d) Jūrų aplinka

Remti ES jūrų strategijos įgyvendinimą remiantis jūrų konvencijomis ir atliekant ekosistemų būklės įvertinimą aštuoniose didelėse aplink Europą esančiose jūrų ekosistemose. Ypatingas dėmesys bus skiriamas ekosistemų funkcionavimo, eutrofikacijos, taršos procesų tendencijoms, stebėjimui, kaip laikomasi aplinkos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų, valdymui, jūrų išteklių subalansuoto naudojimo socialinių-ekonominių veiksnių analizei. Numatoma atlikti šiuos konkrečius darbus:

- atlikti pažangos įvertinimą siekiant užsibrėžtų tikslų;
- įvertinti Europos didžiųjų jūrų ekosistemų būklę remiantis integruota erdvinės informacijos sistema siekiant išnagrinėti gamtinių sistemų kitimo tendencijas ir sausumos taršos joms keliamą poveikį;
- tobulinti jūrų strategijai skirtus informacinius srautus pasinaudojant 'Reportnet' ir kitomis esamomis priemonėmis;
- rengti pakrančių zonos tvarkymo, jūrų išteklių panaudojimo ir jūrų transporto Arkties vandenyne ir Viduržemio jūroje scenarijus;
- stiprinti partnerystės veiklą su Europos jūrų saugumo agentūra.

e) Oro kokybė

Remti procesus, kuriais siekiama užtikrinti tokią oro kokybę, kuri nekeltų didesnės rizikos ir poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai. Numatoma atlikti šiuos konkrečius darbus:

- atlikti pažangos įvertinimą, siekiant užsibrėžto tikslo;
- įvertinti vietinę ir patalpų oro taršą;
- stebėti oro kokybę ir oro teršalų išmetimą, taip pat ir tobulinti 'Airbase' duomenų bazę;
- įvertinti oro teršalų poveikį, ypač miesto vietovėse ir gatvių kanaluose.

f) Miesto vietovės ir triukšmas

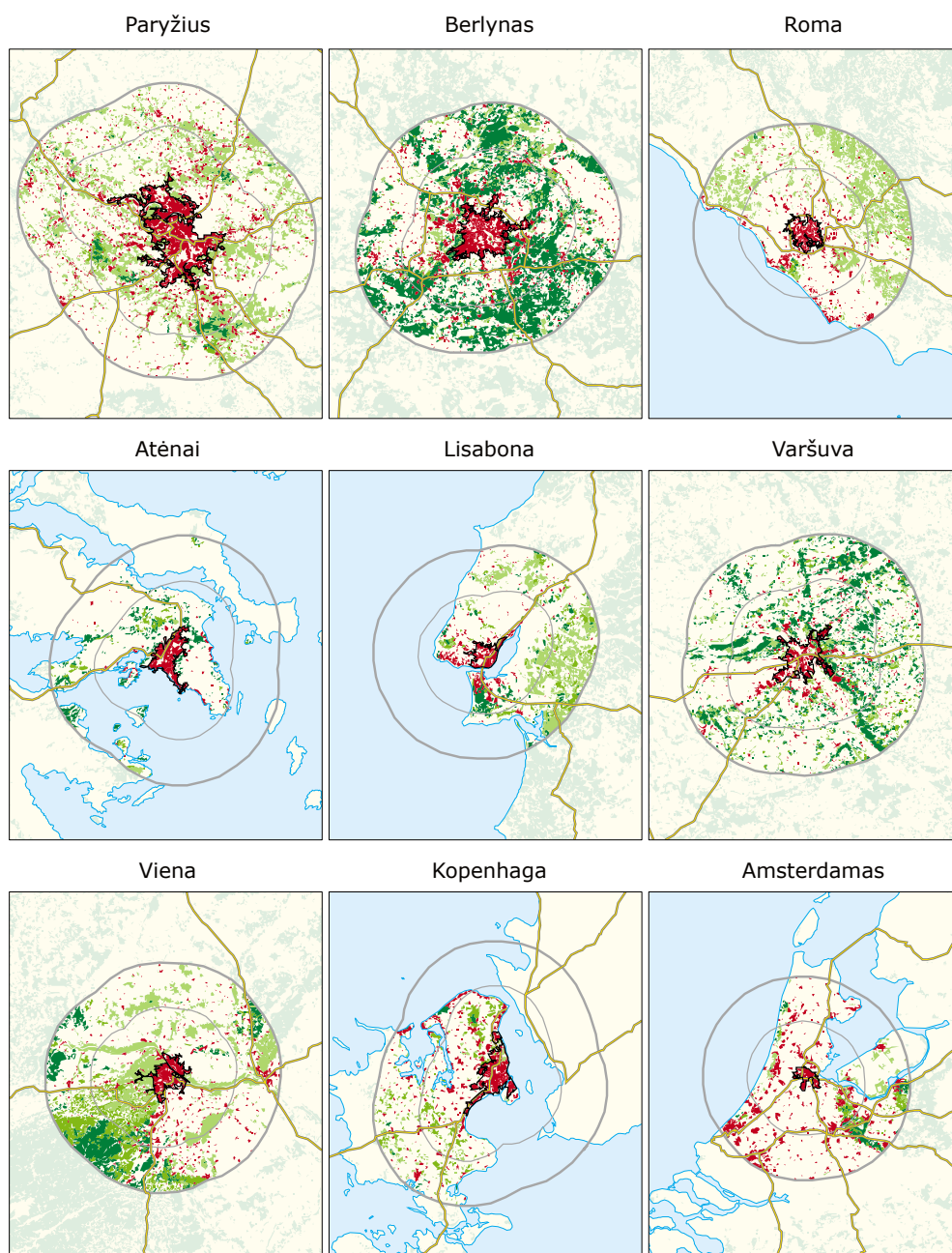
Prisidėti prie gyvenimo kokybės miesto vietovėse gerinimo. Bus dirbama šiose konkrečiose srityse:

- vertinami miesto aplinkos gyvenamųjų ir žaliųjų vietovių pokyčiai;
- prisidedama prie miesto aplinkos teminės strategijos įgyvendinimo, visų pirma atliekant miestų plėtros, žemėnaudos, informacijos teikimo ir subalansuoto miesto tvarkymo stebėseną;
- nustatomas triukšmo lygis pasirinktose vietovėse.

g) Gamtiniai ir technologiniai pavojai

Prisidėti prie pamatinių teisės aktų kūrimo rizikos prevencijos ir pavojingų vietovių standartizuoto žemėlapių sudarymo srityse. Numatoma atlikti šiuos konkrečius darbus:

- atlikti gamtinių pavojų poveikio aplinkai ir ekonomikai įvertinimą;
- rengti žemėnaudos ir technologinių pavojų keliamos rizikos žemėlapius.

**Mišakai aplink
Europos šalių
sostines**

Subalansuotas gamtinių išteklių ir atliekų naudojimas ir tvarkymas

Visuomeniniai vandens, energijos ir naudingųjų iškasenų poreikiai auga. Jų nekontroliuojant ateityje jie apsunkins ekonominę ir socialinę raidą. Atliekos vis labiau suvokiamas kaip potencialus išteklius: ateityje bus įprasta medžiagas pakartotinai naudoti ir perdirbti bei vėl veiksmingai panaudoti gamyboje. Vis daugiau gaminių bus tokiu būdu kuriami parduodami ir licencijuojami siekiant sumažinti jų gamybos, naudojimo ir galiojimo pabaigos aplinkos sąnaudas.

Agentūra ir toliau teiks informaciją bei vertinimus, remdama atliekų tvarkymo ir subalansuoto gamtinių išteklių naudojimo politiką, kad padėtų nustatyti prioritetus, vykdyti stebėseną ir kurti papildomas priemones bei įvardinti geriausią praktiką.

Ateinančių penkerių metų Agentūros prioritetai:

a) Atliekų ir medžiagų srautų vertinimai

Prisidėti prie strateginių teminių veiklos krypčių planų užtikrinant subalansuotą gamtinių išteklių naudojimą ir atliekų perdirbimą. Pasiiekti, kad ženkliai sumažėtų bendras susidarančių atliekų kiekis, atriboti išteklių naudojimą nuo ekonominio augimo ir užtikrinti, kad išteklių naudojimas ir šio proceso pasekmės neviršytų aplinkos galimybių. Numatoma atlikti šiuos konkrečius darbus:

- remti subalansuoto gamtinių išteklių naudojimo ir atliekų perdirbimo temines strategijas;
- atlikti atliekų ir medžiagų srautų įvertinimą;
- analizuoti atliekų ir gamtinių išteklių politiką, jos veiksmingumą ir padėties būklę;
- kurti gamtinių išteklių naudojimo ir atliekų susidarymo prevencijos rodiklius;
- padėti valstybėms narėms teikti informaciją apie atliekas (taip pat pagal pakuočių atliekų direktyvos reikalavimus) ir ataskaitas apie medžiagų srautus;
- remti reglamento dėl atliekų statistikos įgyvendinimą, įskaitant ir pasirengimą peržiūrėti duomenų teikimo įsipareigojimus.

b) Informacija apie geriausią praktiką

Padėti ženkliai sumažinti bendrą išteklių sunaudojimą ir susidarančių atliekų kiekį platinant informaciją apie priemones ir strateginius dokumentus. Numatoma atlikti šiuos konkrečius darbus:

- nustatyti ir platinti geriausią praktiką ir sėkmingos veiklos pavyzdžius.

Kaip nurodyta Šeštojoje aplinkos veiksmų programoje, svarbu visapusiškai ir teisingai įtraukti visus aplinkos klausimus į Bendrijos išorės ryšių politiką bei įvertinti ES daromą poveikį likusiam pasauliui. ES subalansuotos plėtros strategijos išorės ryšiams skirtoje dalyje ši būtinybė išreiškiama raginant stiprinti bendradarbiavimą su tarptautinėmis organizacijomis ir besivystančiomis šalimis, siekiant išplėsti ir pagerinti subalansuotus tarpusavio ryšius. ES platesnės europinės kaimynystės politikoje propaguojamos panašios išplėstinės Europos idėjos, įjungiant ir Pietryčių Europos, Viduržemio jūros bei Rytų Europos, Kaukazo ir Centrinės Azijos šalis. EAA įsteigimo reglamente reikalaujama, kad Agentūros veikla nesidubliuotų su kitų institucijų atliekamu darbu. Todėl labai svarbu, kad EAA vykdytų savo veiklą kartu su atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis, sekretoriatais, tarptautinėmis konvencijomis ir trečiosiomis šalimis, kad būtų užtikrintas deramas aplinkos klausimų koordinavimas ir EAA veiksmingumo didinimas. Tam reikės vis intensyviau keistis patirtimi, toliau rengti bendras metodikas bei tikslines bendras paslaugas ir produktus.

Ateinančių penkerių metų Agentūros prioritetai:

a) Parama ES platesnės europinės kaimynystės politikai

Remti keitimąsi ir dalinimąsi informacija apie aplinką bei aplinkos klausimų sprendimo, darbo metodų, sistemų taikymo ir pan. patirtimi su kaimyninėmis ES šalimis Pietryčių Europoje, Viduržemio jūros regione ir, atsižvelgiant į lėšas, su Rytų Europos, Kaukazo ir Centrinės Azijos šalimis; taip pat užmegzti ir stiprinti darbo ir partnerystės ryšius su tarptautinėmis ir regioninėmis organizacijomis. Numatoma atlikti šiuos konkrečius darbus:

- didinti informacinius pajėgumus ir informacijos srautus Pietryčių Europos šalyse pagal CARDS programą;
- skelbti Agentūros ir JT aplinkos programos bendrus teminius informacinius pranešimus;
- prisidėti prie JT aplinkos programos Ketvirtosios pasaulio aplinkos perspektyvos (GEO-4) paskelbimo 2006–07 metais;
- didinti informacinius pajėgumus ir informacijos srautus Rytų Europos, Kaukazo ir Centrinės Azijos šalyse vykdant 'Aplinka Europai' iniciatyvą bei dalyvauti rengiant ketvirtąją visos Europos įvertinimo ataskaitą 2007 m.;
- įvertinti Europos ir Viduržemio jūros laisvosios prekybos zonos (numatomos įsteigti 2010 metais) padarinius aplinkai.

b) Parama ES subalansuotos plėtros išorės santykių aspektams

Bendradarbiaujant su tarptautinėmis institucijomis prisidėti vertinant Europoje vykstančių procesų poveikį už Europos ribų esančių šalių ir regionų aplinkai subalansuotos plėtros kontekste, įvertinti pažangą siekiant tūkstantmečio tikslų ir prisiimant atsakomybę pasauliniu mastu. Konkrečios veiklos sritys:

- bendradarbiauti su JT aplinkos programa GEO srityje ir bendrų informacinių pranešimų klausimais;
- tobulinti duomenų srautus rengiant rodiklius tarptautiniais klausimais.

c) Stiprinti partnerystės veiklą prisidedant prie pasaulinio aplinkos valdymo

Bendradarbiavimo su partneriais pagalba stiprinti bendros informacijos teikimą siekiant pasauliniu mastu integruoti aplinkos politiką. Konkrečios veiklos sritys:

- sudarant ir stiprinant konkrečių politikos sričių susitarimus su tarptautiniais organais ir konvencijomis supaprastinti tarptautinį informacijos teikimą;
- stiprinti bendradarbiavimą su JT institucijomis, EBPO, tarptautinėmis finansų institucijomis ir 'Eurostat', siekiant užtikrinti geriau suderintą pasaulinį informacijos teikimą ir bendros informacijos perdavimą;
- bendradarbiauti su Pasaulio sveikatos organizacija ir JAV Aplinkos apsaugos agentūra plečiant sveikatos ir aplinkos sričių žinias.

Parama subalansuotai plėtrai ir aplinkos politikai

Pastarojo meto aplinkos politika buvo formuojama atsižvelgiant į daugybę politinių procesų, tarp jų ir Kardifo bei Lisabonos politinius procesus, Šeštąją aplinkos veiksmų programą ir ES subalansuotos plėtros strategiją. Be to, tokie politiniai įvykiai kaip ES plėtra, ekonomikos globalizacija, strateginis subalansuotos plėtros tikslų nustatymas apsunkino klausimų sprendimą bei įnešė netikrumo dėl ateities. Pagrindinė nuostata – stengiamasi spręsti ekonomines ir socialines problemas, o ne užtikrinti gerą aplinkos būklę vykdant kitas politikas. Dėl to Agentūrai teks atsižvelgti į integracijos poreikius, kylančius neaiškumus ir prevencijos principus bei įtraukti juos į savo darbų programą.

Vykdamas tvirtą subalansuotos plėtros politiką reikalinga geresnė informacija ir metodikos norint įvertinti poveikį bei išanalizuoti ateities perspektyvas. Taip pat bus sudarytos galimybės parengti labiau integruotus vertinimus siekiant padėti spręsti visuotinai aktualius ir naujai iškilusius klausimus. Agentūra su kitų dalyvių pagalba rengs dabar vykdomų ir planuojamų vykdyti aplinkos ir subalansuotos plėtros politikos ateities padarinių scenarijus ir modelius.

Ateinančių penkerių metų Agentūros prioritetai:

a) Subalansuota plėtra

Padėti įvertinti ir informuoti apie pažangą vykdant ES subalansuotos plėtros strategiją, atsižvelgiant ir į ES plėtros bei nacionalinių procesų keliamus iššūkius. Pateikti EAA vertinimus platesniame subalansuotos plėtros kontekste rengiant gaires, išsamesnę informaciją apie subalansuotų procesų išraiškos vertes, ir stiprinant bendros socialinės atsakomybės suvokimą. Numatoma atlikti šiuos konkrečius darbus:

- vertinti, kaip įgyvendinami aplinkos uždaviniai pagal Šeštąją aplinkos veiksmų programą, Kardifo ir Lisabonos politinius procesus, ES subalansuotos plėtros strategiją ir jų tarpusavio sąveiką;
- stiprinti ryšius tarp EAA/‘Eionet’ ir atitinkamų socialinio ir ekonominio pobūdžio tinklų bei ekspertų grupių;
- analizuoti ir skleisti informaciją bei rekomendacijas dėl subalansuotos plėtros ir įvertinti subalansuotų procesų poveikį;
- atlikti subalansuotos plėtros ekonominę analizę;
- rengti Europos ir regioninės plėtros scenarijus.

b) Plėtros iššūkių

Remti 2004 m. plėtros procesus ir tolesnius ES poreikius. Numatoma atlikti šiuos konkrečius darbus:

- remti 2004 m. naujų valstybių narių įstojimo procesą;
- spręsti Šeštosios aplinkos veiksmų programos plėtros klausimus;
- sekti plėtros procesus po 2004 metų.

c) Nuolatiniai tiesioginiai įvertinimai

Atsižvelgdama į EAA įsteigimo reglamentą, Agentūra kas penkerius metus skelbs ataskaitą apie Europos aplinkos būklę, jos raidos tendencijas ir perspektyvas. Ją papildys dažniau skelbiamos rodikliais pagrįstos ataskaitos konkrečiais klausimais. Ši veikla bus tęsiama prisidedant prie politikos programų planavimo, ypač rengiant įpusėjusios Šeštosios aplinkos veiksmų programos apžvalgą (2006 m.) Be to, bus atliekami pažangos įvertinimai bei palyginamosios analizės. Numatoma atlikti šiuos konkrečius darbus:

- *parengti ataskaitą apie aplinkos būklę ir perspektyvas 2005 m.;*
- parengti 'Environmental Signals' ('Aplinkos signalų' metinę ataskaitą)
- rengti EAA momentinius pranešimus
- rengti strateginius informacinius pranešimus

d) Sektorių vertinimai

Agentūra stengsis nuolat pateikti naujausius kiekvienos Šeštojoje aplinkos veiksmų programoje numatytos prioritetinės teminės srities ir pagrindinių

Kardifo proceso metu įvardytų sektorių pažangos vertinimus, įgyvendinant strateginius tikslus ir uždavinius; taip pat bus pateikiamos ateities perspektyvos ir šalių bei regionų palyginimas kartu apibendrinant įgytą patirtį ir geriausią praktiką bei skleidžiant šią informaciją. Numatoma atlikti šiuos konkrečius darbus:

- sukurti rodikliais pagrįstos informacijos pateikimo mechanizmus visų pirma transporto, žemės ūkio ir energetikos srityse;
- rengti metodiką ir rekomendacijas dėl duomenų standartizavimo atliekant šalių ir regionų sektorių palyginimus;
- analizuoti ir skleisti geriausią praktiką.

e) Politikos veiksmingumo analizė

Siekti, kad vykdomos politikos nauda ir rezultatai būtų suprantamesni raginant keistis informacija apie politikos įgyvendinimą, rengti tikslinius pasirinktų aplinkos politikos priemonių vertinimus. Numatoma atlikti šiuos konkrečius darbus:

- rengti bandomuosius tyrimus (pvz. miesto nuotekų ir pakavimo politika), atsižvelgiant ir į ekonominius aspektus;
- analizuoti veiksmingai vykdomas jungtines politikos kryptis ir jų tarpusavio suderinimą bendradarbiaujant su kitais svarbiausiais dalyviais, įskaitant EBPO;
- teikti paramą Europos apsaugos agentūrų tinklui, taip pat vykdyti konkrečių valstybėse narėse vykdomų politikų analizę;
- sukurti profesionalių politikos analitikų tinklą siekiant paskatinti metodinių gairių ir sistemos, reikalingų atliekant politikos veiksmingumo vertinimus, kūrimą.

f) Naujai išskylantys klausimai, tyrimų darbotvarkės ir perspektyvinės prognozės

Teikti nuolatinius išskylančių klausimų vertinimus, kad mokslo ir technologijų srities vyksmai būtų įtraukti į politines diskusijas. Siekti, kad tikslinės grupės geriau suvoktų ir įsisažmonintų svarbiausius išskylančius klausimus ir iš pat pradžių įsitrauktų į jų politinį svarstymą. Bus nustatomi ir analizuojami svarbiausi išskylantys klausimai vykdant mokslinius tyrimus, atliekant stebėseną, sprendžiant visuomenės problemas ir analizuojant vykdomą politiką. Bus dirbama šiose konkrečiose veiklos srityse:

- aplinkos technologijos prisitaikant prie klimato kaitos ir energetika;
- genetiškai modifikuotų organizmų vartojimo ir jų daromo poveikio stebėjimas;
- mokslinių principų siekiant išvengti neapibrėžtumų politikos vykdymo srityje kūrimas.

g) Scenarijai ir perspektyviniai tyrimai

Rengti ir analizuoti įvairiausių scenarijus, kurie padėtų įvertinti Europos aplinkos perspektyvas ir svarbiausių politinių sprendimų pasekmes. Tobulinti sisteminius metodus nagrinėjant tikėtinas ateities tendencijas siekiant anksti pastebėti apie silpnąsias vietas bylojančius signalus, išskylančius klausimus ir potencialiai netikėtus procesus. Numatoma atlikti šiuos konkrečius darbus:

- rengti visapusiškus Europos aplinkos raidos scenarijus;
- atlikti svarbiausių klausimų (pvz. dėl klimato kaitos pasikeitusios žemėnaudos, energijos poreikių, jūrų transporto ekologiškai pažeidžiamose vietovėse, tokiose kaip Arkties vandenynas ir Viduržemio jūra) scenarijaus giluminę analizę;
- rengti visuomenės ir kitų šalių dalyvavimo scenarijų kūrime ir vertinime principus.

Mūsu lēšu tvarkymas

EAA 2004–2008 m. strategija grindžiama nuostata, kad bazinis finansavimas nuolat didės vidutiniškai 5 % per metus. Atsižvelgiant į tai, kad prognozuojamas bendras infliacijos lygis sudarys apie 2 %, o EAA darbuotojų atlyginimai per ateinančius metus turėtų išaugti 4–5 %, iš esmės faktinis biudžeto subsidijų padidėjimas sudarytų 3 %.

Manoma, kad dar 2 % padidėjusių biudžeto lėšų bus reikalingi padengti augantį poreikį modernizuoti duomenų perdavimą, gerinti kokybės kontrolę ir plėsti paramą politikos vykdymo procesams.

Agentūra ir toliau pirmaus naujų narių – Šveicarijos ir Pietryčių Europos šalių – globos srityje. Šie geografiniai pokyčiai, kaip ir bendradarbiavimas su kitomis šalimis bei išplėtotas sektorių lygmens darbas, yra suplanuoti ir įvertinti lentelėje pateiktose veiklos sąlygų nuostatose. Lėšos taip pat bus naudojamos naujų narių pajėgumams stiprinti. Toliau bus plečiamas bendradarbiavimas su sektorių Generaliniais direktoratais (GD), ypač

energetikos, transporto, žemės ūkio ir žuvininkystės sektoriuose. Taip pat numatyta galimybė vystyti bendrą veiklą su pramoniniais partneriais.

Agentūra pasiryžusi ir toliau vadovautis modernesniais žmogiškųjų išteklių valdymo principais, akcentuodama, kad darbuotojai yra svarbiausias jos išteklius. Todėl daug dėmesio skiriama darbuotojų mokymams ir karjeros galimybių tobulinimui, vadovavimo gebėjimų stiprinimui atidžiau reaguojant ir į organizacijos vidaus nuotaikas. Subalansuota balų sistema taps viena iš pagrindinių priemonių kontroliuojant vidaus darbus ir informuojant apie EAA veiklos rezultatus. Be to, šiuo metu Agentūra pradeda diegti aplinkos valdymo ir audito programą (EMAS), kuri leis toliau mažinti jos pačios keliamus padarinius aplinkai, taip pat padės derinti savo veiklą su pramonės objektais ir tiekėjais.

Inicijuojamų projektų valdymas ir tolesnis tobulinimas yra vieni iš svarbiausių prioritetų sąrašė siekiant pereiti vien prie darbine veikla pagrįsto valdymo ir biudžeto formavimo. Į valdymo strategiją bus integruoti ir audito bei grįžtamojo ryšio mechanizmai.

Per ateinančius penkerius metus Agentūra ir toliau dirbs savo dabartinėse patalpose, esančiose Kongens Nytorv 6. Per šį laikotarpį darbo vietų skaičius padidės iki 155.

Biudžeto prognozė

Biudžetas					
Metai	ES bazinė subsidija	ES nepriklausančių narių įnašai	Bendradarbiaujančios valstybės	Kiti Generaliniai direktoratai	Bendras biudžetas
2004	27 200	3 900		500	31 600
2005	28 600	4 900	1 000	1 000	35 500
2006	30 000	5 000	2 000	1 500	38 500
2007	32 200	4 400	2 000	1 500	40 100
2008	33 700	4 500	2 000	1 500	41 700

Personalas	
Metai	Bendras įstatymais numatytų darbuotojų skaičius
2004	115
2005	125
2006	135
2007	145
2008	150

Veiklos sąlygos ir pasvarstymai dėl biudžeto:

- Šveicarija įstos į EAA 2005 metais;
- laukiama Bulgarijos ir Rumunijos įstojimo į ES; tada jų dabartiniai tiesioginiai įnašai pateks į EAA bazinį biudžetą;
- tikimasi, kad pirmieji Pietryčių Europos bendradarbiaujančių šalių įnašai bus pradėti gauti nuo 2005 metų; galbūt bus skirtas išorinis finansavimas kitoms rytų ir Viduržemio jūros šalims;
- tikimasi, kad pirmieji sektorių Generalinių direktoratų įnašai bus pradėti gauti nuo 2005 metų, iš pradžių iš Žemės ūkio generalinio direktorato, o vėliau ir iš kitų.

Svarbiausieji EAA dokumentai

EAA vizija	EAA 2004–2008 metų strategija	Metinis valdymo planas	EAA tinklalapis www.eea.eu.int
Mūsų ateities tikslai informacijos apie aplinką srityje	Pateikiami penkerių metų tikslai ir uždaviniai įgyvendinant ilgalaikę informacijos apie aplinką viziją	Mūsų prioritetai, siekiai ir numatomas kitų metų lėšų panaudojimas	Teikia informaciją apie aplinką ir mūsų veiklą
Metinė ataskaita/ Metinės veiklos ataskaita	Metinė aplinkos ataskaita	Klientų chartija	Pusmečio veiklos ataskaita
Metų veiklos apžvalga, taip pat uždavinių įgyvendinimo rezultatai	Mūsų veiklos rezultatai kontroliuojant mūsų pačių per metus padarytą poveikį aplinkai (nuo 2004 m.)	Mūsų įsipareigojimai Europos institucijoms, EAA valstybėms narėms ir visuomenei	Išsamesnė mūsų veiklos rezultatų ataskaita, taip pat apibendrinti duomenys apie finansus ir žmogiškuosius išteklius

Duomenų politika (2004 m.)

EAA produktuose naudojamus duomenis galima nemokamai gauti iš duomenų tarnybos EAA tinklalapyje, jei EAA ir duomenų tiekėjo susitarime nenumatyti jokie duomenų gavimo ar naudojimo apribojimai. Pateikiant naujus EAA produktus interneto tinklalapyje bus nurodomos nuorodos į pirminių duomenų bazes arba, jei galimybė juos gauti ar jais naudotis yra apribota, nuoroda į metaduomenis, kur galima rasti informaciją apie duomenų tiekėją.

Europos aplinkos agentūra

EAA 2004–2008 metų strategija

Liuksemburgas: Europos Bendrijų oficialių leidinių biuras

2003 — 28 psl. — 21 x 29.7 cm

ISBN 92-9167-656-X

